

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Chimie și Petrochimie

ICECHIM

Splaiul Independenței nr. 202, București, 060021, România
Tel: +4021 315 3299, Fax: +4021 312 3493, office@icechim.ro

Avizat,
Consiliul Științific INCDCP-ICECHIM București

Aprobat,
Director General
Dr. bioch. Mihaela DONI

**CODUL DE ETICĂ ȘI CONDUITĂ
ÎN ACTIVITATEA DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ
al
Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Chimie și
Petrochimie – ICECHIM București
2025**

Cuprins

Capitolul 1. Principii generale	3
Capitolul 2. Glosar de termeni în etica cercetării științifice	5
Capitolul 3. Principii de etică în cercetarea științifică.....	7
3.1. Principiul onestității	7
3.2. Principiul respectării autonomiei cercetătorilor	8
3.3. Principiul răspunderii publice	8
3.4. Principiul cercetării reproductibile și scalabile	8
3.5. Principiul cercetării responsabile.....	9
3.6. Principiul echității	9
3.7. Principiul performanței și meritocrației	9
3.8. Principiul transparenței	10
3.9. Principiul integrității morale și profesionale.....	10
3.10. Principiul colegialității și al loialității	11
3.11. Principiul dreptului la apărare	11
Capitolul 4. Reguli și norme de etică și conduită în cercetare	12
4.1. Reguli și norme de conduită în activitatea de CDI	12
4.2. Reguli și norme de conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și comunicare, inclusiv în ceea ce privește cererile de finanțare pentru proiecte ...	12
4.3. Reguli și norme de conduită în activitatea de evaluare și monitorizare a activității de cercetare, dezvoltare și inovare	13
4.4 Reguli și norme de conduită în funcțiile de conducere în activitatea CDI.....	13
4.5. Reguli și norme de conduită privind respectarea ființei și demnității umane	14
4.6. Reguli și norme specifice utilizării animalelor în cercetare	14
4.7. Reguli și norme specifice principiului utilizării responsabile a resurselor	15
Capitolul 5. Abateri de la normele de bună conduită în cercetare	15
5.1. Abateri de la normele de bună conduită sancționate	15
5.2. Situații care pot să atragă răspunderea etică	16
5.3. Conflictul de interese	17
Capitolul 6. Sancțiuni	19
6.1. Sancțiunile disciplinare	19
6.2. Procesul Verbal al cercetării Comisiei de etică	19
6.3. Retragera gradului profesional	20
6.4. Desfacerea disciplinară a contractului de muncă.....	20
Capitolul 7. Prevederi finale	20

Codul de etică a cercetării și de conduită în activitatea de cercetare reglementează normele de conduită morală și profesională pentru personalul Institutului Național de Cercetare - Dezvoltare în (INCDCP-ICECHIM), astfel încât acestea să se constituie într-un factor de promovare a calității și valorii în cercetarea științifică.

Codul de etică are rolul de a preciza principiile, responsabilitățile și procedurile astfel încât cercetarea științifică și inovarea din INCDCP-ICECHIM să se desfășoare în conformitate cu exigențele Spațiului European al Cunoașterii și cu principiile etice acceptate de comunitatea științifică națională și internațională.

Codul de etică este obligatoriu pentru tot personalul INCDCP-ICECHIM. Respectarea și îmbunătățirea Codului de etică a cercetării și de conduită în activitatea de cercetare revine fiecărui cercetător și Comisiei de etică. Orice persoană ce intră sub incidența lui poate face sesizări de încălcare și propuneri pentru îmbunătățire.

Codul de etică al INCDCP-ICECHIM este și un contract moral și social, atât între membrii institutului, cât și cu partenerii instituționali din mediu academic și socio-economic, contribuind la implementarea unei bune conduite în activitatea de cercetare științifică din România.

Codul de etică al INCDCP-ICECHIM are la bază ansamblu de drepturi și datorii care decurg din valori relevante și norme călăuzitoare, aplicabile cu discernământ și spirit colegial în situații concrete, în vederea realizării unei interacțiuni sociale armonioase. Codul de etică are și scopul de a asigura un cadru optim de realizare a performanței, de fructificare pozitivă și eficientă a potențialului uman al tuturor membrilor institutului. Prezentul cod de etică completează aspectele legate de valorile instituționale prevăzute în Strategia de Dezvoltare Instituțională și în Regulamentul Intern.

Capitolul 1. Principii generale

Art. 1. Codul de etică și conduită din INCDCP-ICECHIM este elaborat în conformitate cu reglementările interne și internaționale în domeniu, legislația Uniunii Europene și standardele acestea privind etica în cercetarea științifică, respectiv:

- Legea nr. 183/2024 privind statutul personalului de cercetare, dezvoltare și inovare;
- Ordonanța Guvernului nr.57/16.08.2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, așa cum a fost aprobată prin Legea nr.324/08.07.2003, cu modificările și completările ulterioare;
- OSGG nr.600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare (Standardul 1 - Etică și integritate);
- Carta europeană a cercetătorilor și Codul de conduită pentru recrutarea cercetătorilor, Recomandarea Consiliului (C/2023/1640) privind un cadru european pentru atragerea și păstrarea în Europa a talentelor din domeniul cercetării, inovării și antreprenoriatului;
- Ghid de integritate în cercetarea științifică (reactualizat 28.01.2021), Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNECSDTI) din România;
- Legea 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date;
- Legea nr. 83/2014 privind invențiile de serviciu;
- Directiva UE 2016/943 privind protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate (secrete comerciale) împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale, transpusă în legislația națională prin OUG 25/2019, aprobată prin Legea 230/2024;
- Decizia 2014/283/EU privind accesul la resursele genetice și împărțirea corectă și

echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora la Convenția privind diversitatea biologică (Protocolul de la Nagoya);

- Directiva 2010/63/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice, transpusă în legislația națională prin Legea nr. 43/2014 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice;
- Legea nr. 53/2003, Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public;
- Hotărârea nr. nr.293/04.03.2004 privind înființarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Chimie și Petrochimie - ICECHIM, completată și modificată prin H.G. 1834/2004;
- Regulamentul intern al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Chimie și Petrochimie - ICECHIM;
- Contractul Colectiv de Muncă al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Chimie și Petrochimie - ICECHIM;
- *European Code of Conduct for Research Integrity (ALLEA, 2023)* și *Manualul Frascati (OECD, 2015)*, în măsura în care sunt aplicabile;
- Alte recomandări, decizii și regulamente ale Comisiei Europene sau naționale aplicabile în domeniul eticii cercetării.

Art. 2. Codul de etică și conduită din INCDCP-ICECHIM este elaborat pornind de la următoarele valori definitorii pentru integritatea activității de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI):

Onestitate – Sinceritate și corectitudine în toate etapele cercetării, de la colectarea datelor până la raportarea rezultatelor, pentru a menține încrederea în știință.

Autonomie și responsabilizare – Libertatea de a face propriile alegeri, de a-și dezvolta aptitudinile, și de desfășura activității de cercetare libere de presiuni externe sau interese care ar putea afecta integritatea științifică, inclusiv dreptul de a refuza implicarea în cercetări care contravin principiilor etice fundamentale. Autonomia implică obligația de a recunoaște aplicarea acestui principiu și persoanele cu care colaborează, inclusiv a celor subordonați. Autonomia implică și responsabilizare, respectiv asumarea consecințelor acțiunilor proprii, directe sau indirecte.

Replicabilitate / Reproductibilitate – Asigurarea condițiilor ca întregul proces de cercetare proprie să poată fi reluat cu aceleași date sau cu date similare, urmând aceeași procedură de cercetare.

Validitatea cunoașterii – obligația de a clarifica gradul de precizie, respectiv de risc care caracterizează rezultatele activității de cercetare-dezvoltare și inovare, ca și dependența interpretărilor de nivelul cunoașterii de la momentul dat.

Responsabilitate socială – orientarea cercetării către binele comun și reducerea riscurilor pentru oameni, mediu și societate.

Toate aceste valori definitorii pentru integritatea etică a activității CDI corespund unor principii de acțiune și tipuri specifice de bune practici. Între ele există relații de interdependență. **Onestitatea** este valoarea fundamentală a integrității academice. Un deficit de onestitate determină lipsă de încredere și atrage după sine și afectarea celorlalte valori definitorii – autonomie și responsabilizare, replicabilitate/reproductibilitate și asigurarea unei cunoașteri valide (la nivelul de dezvoltare a științei de la un anumit moment).

Art. 3. Codul de etică este un instrument normativ și un ghid de bune practici, destinat să regleze conduita în relațiile profesionale atât dintre salariații institutului, ca și cele dintre salariații institutului și colaboratorii externi.

Art. 4. Scopul elaborării Codului de etică al INCDCP-ICECHIM este și de a susține și de a

dezvolta continuu climatul de cooperare, respect reciproc, colegialitate, politețe, încredere, discreție, solidaritate, care există în interiorul acestei organizații de cercetare, pentru a crea un cadru favorabil pentru continua îmbunătățire a calității activității de cercetare și inovare, în conformitate cu principiul filosofic al libertății academice și cu exigențele Spațiului European al Cercetării.

Art. 5. Dispozițiile prezentului Cod se aplică tuturor angajaților INCDCP-ICECHIM: personal de cercetare, personal auxiliar cercetării și personal administrativ.

Capitolul 2. Glosar de termeni în etica cercetării științifice

Art. 6. (1) În sensul prezentului cod, termenii de bază sunt definiți astfel:

- a. **alegație** - invocarea unei teorii, unei păreri, unui document etc. pentru a argumenta fraudă în cercetarea științifică;
- b. **ancheta** - etapa inițială a cercetărilor asupra fraudei în cercetarea științifică, care se declanșează după alegație. Ancheta are rolul de a verifica dacă alegația are o bază reală sau nu și este realizată de un număr mic de persoane;
- c. **arbitrarea** - rezolvarea unei dispute asupra fraudei în cercetarea științifică de către o comisie de arbitri. Decizia arbitrului trebuie respectată în instituția de cercetare-dezvoltare;
- d. **arbitru** - persoană juridică sau fizică, cu calificare corespunzătoare numită în cadrul comisiei de arbitri, care trebuie să analizeze și să decidă conform prevederilor legale asupra gradului de culpabilitate al persoanei acuzate de abatere de la buna conduită în cercetarea științifică;
- e. **autoplăgiat** - republicarea unor părți substanțiale din propriile publicații anterioare, inclusiv traduceri, fără a indica în mod corespunzător sau a cita originalul, cu excepția situațiilor justificate științific (de ex. reproducerea fidelă a unor metode experimentale pentru a asigura reproductibilitatea cercetării);
- f. **buna practică** - respectarea ansamblului de acte normative care reglementează buna conduită în cercetarea științifică;
- g. **(co)autor al unei publicații** - orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicații științifice;
- h. **comunitate științifică** - grup de cercetători științifici ai unităților sau instituțiilor de cercetare - dezvoltare. În sens larg, totalitatea cercetătorilor științifici dintr-o țară, dintr-o zonă a lumii sau din întreaga lume;
- i. **confeccionarea de rezultate sau date** - raportarea de rezultate sau date fictive, care nu sunt rezultatul real al unei activități CDI;
- j. **confidențialitate** - păstrarea secretului asupra cercetării științifice aflată în desfășurare sau recent finalizate, ca și asupra unei persoane care este suspectată de fraudă și/sau asupra persoanei despre care există indicii că ar face o alegație;
- k. **conflict de interese** - situația de incompatibilitate în care interesul personal al unui cercetător sau decident (financiar, profesional, familial sau de altă natură) poate afecta imparțialitatea, independența și obiectivitatea în activitățile de cercetare, evaluare, monitorizare sau decizie instituțională, așa cum sunt definite acestea în Legea 183/2024, art. 54, alin. (1);
- l. **diseminare** - procesul prin care rezultatele cercetării sunt comunicate și făcute accesibile comunității științifice, mediului socio-economic și publicului larg, prin canale și forme adaptate audienței, cu scopul de a asigura vizibilitatea, valorificarea și impactul acestora;

- m. **eroare** - eroare neintenționată, datorată insuficienței informări, insuficienței practici profesionale, neglijenței profesionale sau entuziasmului științific exagerat; depistarea erorii impune autorului ei obligația de a o denunța public; în cazul lucrărilor publicate, recunoașterea erorii trebuie făcută în aceeași revistă, jurnal etc. în care ea a apărut;
- n. **evalua** - aprecierea rezultatelor cercetării științifice prin folosirea unor criterii calitative și cantitative, în conformitate cu standardele acceptate;
- o. **falsificarea de rezultate sau date** - raportarea selectivă sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite, manipularea reprezentărilor sau a ilustrațiilor, alterarea aparatului experimental ori numeric pentru a obține datele dorite fără a raporta alterările efectuate, în scopul denaturării adevărului științific;
- p. **integritate** - politica cercetătorilor, a organizațiilor de cercetare-dezvoltare și a asociațiilor cu preocupări în domeniul cercetării și/sau valorificării rezultatelor științifice de a consolida încrederea publică în cercetători și în mediile de cercetare prin respectarea demnității umane, a valorilor intrinseci ale științei, a animalelor și a mediului înconjurător;
- q. **investigație** - etapa a doua a cercetărilor asupra fraudei, care urmează anchetei și care se bazează pe fapte dovedite;
- r. **normă legală** - prevedere legală care introduce limite în cercetarea științifică, în sensul respectării legilor referitoare la: respectarea demnității umane și a datelor personale, protecția animalelor de laborator; prevenire a poluării mediului, etc.;
- s. **notificare** - comunicarea scrisă făcută unei persoane acuzată de fraudă în cercetare; notificarea se trimite persoanei în cauză înaintea declanșării procedurilor;
- t. **plagiat** - Preluarea de către un autor inclusiv în format electronic, a unor elemente (texte, idei, demonstrații, date, teorii, rezultate sau metode științifice) din opera de creație intelectuală a altui autor, care este protejată prin drepturi de autor și drepturi conexe, și prezentarea lor în spațiul public drept componente ale unei opere proprii sau ca o contribuție științifică pretins personală, fără a menționa preluarea și fără a atribui corect autoratul prin trimitere la sursele originale;
- u. **probitate intelectuală** - neacceptarea abaterilor referitoare la: falsificarea rezultatelor științifice, însușirea de idei sau rezultate ale cercetării științifice, nedivulgarea conflictelor de interese etc., care are ca scop evitarea inducerii în eroare a comunității științifice și de a nu crea prejudicii societății;
- v. **produs științific** - produs/ tehnologie (metodologie) / serviciu (model experimental, model funcțional, prototip), studiu de interes național, comunicare științifică, manuscris/ articol, model de utilitate, cerere de brevet de invenție/ brevet de invenție, program de calculator etc. obținut în urma activității de cercetare științifică;
- w. **proprietate intelectuală** - o formă de proprietate non-corporală care conferă: (i) drepturi de autor și drepturi conexe pentru totalitatea mijloacelor prin care un rezultat științific și/sau o idee științifică este difuzat(ă) (articol, carte, conținut difuzat exclusiv pe internet, etc.) și (ii) dreptul exclusiv de a exploata industrial și comercial pe o perioadă limitată un produs sau un procedeu inovativ (definit prin noutate, originalitate, pas inventiv, aplicabilitate industrială), ale cărui caracteristici sunt delimitate prin revendicările dintr-un brevet acordat/ cerere de brevet în curs de examinare. În anumite situații, proprietatea intelectuală se poate referi și la tezele de doctorat. O lucrare semnată de mai mulți autori aparține fiecăruia dintre ei. În cazul în care rezultatul științific și/sau ideea nouă nu au fost difuzate printr-unul din mijloacele menționate, acestea nu reprezintă un drept de proprietate intelectuală. Rezumatele și descrierile cererilor de brevet/ brevetelor/

modelelor de utilitate, datorită caracterului lor tehnico-juridic, nu sunt protejate prin drepturi de autor;

x. **responsabilitate** - responsabilitatea cercetătorilor individuali, a unităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare, precum și a publicațiilor științifice pentru păstrarea integrității în cercetare;

y. **sanctiune** - sancțiune aplicată persoanei fizice sau juridice, care nu respectă reglementările bunei conduite în activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare;

z. **standard științific** - normă sau ansamblu de norme care reglementează buna conduită în cercetarea științifică;

aa. **valoare științifică** - calitatea unui produs științific de a contribui la progresul cunoașterii și/sau de a rezolva o problemă societală.

(2) În cadrul prezentului cod se folosesc uzual următoarele abrevieri.

- **INCDCP-ICECHIM** - Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Chimie și Petrochimie - ICECHIM
- **CDI** - Cercetare-Dezvoltare Inovare
- **CNECSDTI** - Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării
- **ANC** - Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, cu rol de coordonare la nivel național a activității de cercetare și inovare (indiferent de structura ministerială în care este încadrată în diferitele forme de organizare a guvernelor României).

Capitolul 3. Principii de etică în cercetarea științifică

Art. 7. Cercetătorii trebuie să respecte norme etice stricte și să își desfășoare activitatea conform unor principii de etică care detaliază și dezvoltă valorile definitorii ale activității CDI. Acestea principii, care reprezintă fundamentele unei cercetări responsabile și demne de încredere, fără ingerințe necuvenite, inclusiv ingerințe externe și conflicte de interese, sunt următoarele:

- a. principiul onestității;
- b. principiul respectării autonomiei cercetătorilor;
- c. principiul răspunderii publice;
- d. principiul cercetării reproductibile și scalabile;
- e. principiul cercetării responsabile;
- f. principiul echității;
- g. principiul performanței și meritocrației;
- h. principiul nediscriminării și egalității de șanse;
- i. principiul transparenței;
- j. principiul integrității morale și profesionale;
- k. principiul colegialității și al loialității;
- l. principiul dreptului la apărare.

3.1. Principiul onestității

Art. 8. Cercetătorii din INCDCP-ICECHIM acționează pentru consolidarea încrederii publice în cercetare prin onestitate în producerea datelor, în analizarea lor și în raportarea rezultatelor. Pentru ca cercetarea să fie onestă este recomandat ca cercetătorii să asigure:

- a) concordanța între conduita de cercetare și autoprezentarea acestora în spațiul public;

- b)** concordanța între practica de cercetare proprie, personală sau instituțională și așteptările pozitive asociate cunoașterii științifice;
- c)** raportarea completă și fidelă a datelor, fără omisiuni intenționate sau denaturări;
- d)** asumarea erorilor și corectarea lor publică atunci când sunt identificate;
- e)** respectul față de munca altor cercetători, prin citarea și recunoașterea contribuțiilor acestora;
- f)** adoptarea unor procedee de lucru în conformitate cu scopurile și normele valorizate majoritar-pozitiv în câmpul cercetării științifice, chiar și atunci când vizibilitatea publică a acestor norme de bună practică este redusă.

3.2. Principiul respectării autonomiei cercetătorilor

Art. 9. INCDCP-ICECHIM este o instituție apolitică în care este promovată libertatea academică în condițiile statului de drept și ale respectării drepturilor omului.

- a)** Membrii comunității științifice din INCDCP-ICECHIM au libertate în selectarea și discutarea subiectelor relevante în activitatea academică, în examinarea critică a valorilor, normelor, instituțiilor și practicilor sociale în spiritul onestității intelectuale și al responsabilității pentru producerea și răspândirea cunoașterii.
- b)** Membrii comunității științifice din INCDCP-ICECHIM trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, să manifeste respect mutual, imparțialitate și colaborare în mediul lor de activitate, să dea dovadă de integritate, onestitate și responsabilitate.
- c)** Cercetătorii au dreptul de a refuza participarea la activități care contravin principiilor etice sau care, fiind finanțate din fonduri publice, servesc exclusiv interese private.
- d)** INCDCP-ICECHIM promovează un mediu propice exercitării autonomiei personale academice. Fiecărui membru al comunității științifice din INCDCP-ICECHIM i se garantează dreptul de a lua și aplica decizii în privința propriei cariere academice și profesionale.

3.3. Principiul răspunderii publice

Art. 10. Principiul răspunderii publice presupune că toți angajații INCDCP-ICECHIM implicați în activitățile de cercetare își asumă consecințele acțiunilor lor, directe sau indirecte.

Responsabilitatea presupune, în esență:

- a)** respectul față de subiecții umani ai cercetărilor sau experimentelor științifice,
- b)** evitarea suferințelor pentru animale,
- c)** protecția mediului natural,
- d)** păstrarea echilibrului ecologic,
- e)** promovarea incluziunii sociale, a dezvoltării durabile și a respectului intergenerațional,
- f)** protejarea patrimoniului cultural și a valorilor colective ale societății.

3.4. Principiul cercetării reproductibile și scalabile

Art. 11. Pentru a asigura credibilitatea și cooperarea în cercetare, prezentarea publică a rezultatelor trebuie să asigure replicabilitatea/ reproductibilitatea acestora. Este necesară descrierea detaliată a procedeelelor utilizate pentru organizarea experimentelor, ca și pentru culegerea, prelucrarea și interpretarea datelor experimentale. Această descriere trebuie făcută astfel încât parcursul de cercetare să poată fi înțeles de către orice alt cercetător, indiferent dacă acesta intenționează sau nu și o reproducere a cercetării.

(1) Reproductibilitatea cercetării se asigură, de câte ori este posibil, prin respectarea principiul "deschiderii în mod implicit" și în mod compatibil cu principiile datelor FAIR: ușor de găsit, accesibil, interoperabil, reutilizabil. Asigurarea accesului liber la date se face în conformitate cu principiul "cât mai deschis cu putință, dar atât de închis cât este necesar", ținând cont de: drepturile de proprietate intelectuală (în special a celor de exploatare industrială), protecția datelor cu caracter personal și a celor confidențiale, și interesele comerciale legitime.

(2) Scalabilitatea, respectiv posibilitatea ridicării la scară a rezultatelor, care este esențială pentru realizarea impactului socio-economic al cercetării, implică testarea stabilității rezultatelor prin folosirea unor metode și/sau date alternative.

3.5. Principiul cercetării responsabile

Art. 12. Cercetătorii din INCDCP-ICECHIM aplică cadrul de cercetare și inovare responsabilă (Responsible Research and Innovation), care pune accentul pe alinierea cercetării și inovării cu valorile, nevoile și așteptările societății. Acest cadru de cercetare și inovare responsabilă necesită implicarea diferitelor părți interesate, inclusiv a publicului, pentru a anticipa și a aborda corespunzător impactul potențial al cercetării și inovării, urmărind rezultatele sociale pozitive și reducerea rezultatelor cu impact potențial negativ.

(1) Cadrul de cercetare și inovare responsabilă include următoarele aspecte definitorii:

a) Prioritizarea provocărilor societale. Cadrul de cercetare și inovare responsabilă acordă prioritate cercetării și inovării care abordează problemele socio-economice, așa cum sunt ele definite prin strategiile de cercetare-dezvoltare și inovare, definite la nivel sectorial, național, trans-național și european/ internațional.

b) Implicarea părților interesate. Este necesară implicarea activă a diverselor părți interesate, inclusiv cercetători, factori de decizie politică, întreprinderi și public, pe tot parcursul procesului de cercetare și inovare.

c) Gestionare anticipativă. Cadrul de cercetare și inovare responsabilă încurajează anticiparea impactului potențial al cercetării și inovării, permițând măsuri proactive pentru a atenua riscurile și a maximiza beneficiile.

d) Utilizarea responsabilă a resurselor. Orice cercetare necesită resurse la care contribuie societatea în ansamblul său, resurse care trebuie folosite cu succes în interesul progresului cunoașterii umane și al dezvoltării sociale, urmărindu-se eliminarea oricăror forme de risipire. Activitatea de cercetare trebuie finalizată cu rezultate utile pentru individ și societate.

3.6. Principiul echității

Art. 13. În cadrul INCDCP-ICECHIM accesul la resursele disponibile, necesare activității de cercetare și dezvoltare este echitabil, fără discriminări, după merit, contribuție, responsabilitate și nevoi. Nerespectarea în integralitatea lor a tuturor acestor principii de acces la resurse poate duce la apariția unor conflicte de interese. În asemenea situații, cercetătorii și Comisia de etică trebuie să cântărească atent toate principiile și condițiile specifice pentru a lua hotărârile cele mai raționale și acoperitoare.

3.7. Principiul performanței și meritocrației

Art. 14. (1) INCDCP-ICECHIM asigură cadrul necesar pentru recunoașterea, cultivarea și recompensarea performanțelor individuale și colective care conduc la împlinirea misiunii sale asumate referitoare la dezvoltarea cunoașterii, promovarea dezvoltării socio-economice și formării de noi cercetători.

(2) Pentru atingerea și menținerea unui nivel de performanță corespunzător angajații INCDCP-ICECHIM au obligația să-și dezvolte continuu cunoștințele științifice și tehnice și să contribuie la diseminarea informației și culturii științifice și tehnice.

(3) Membrii comunității științifice din INCDCP-ICECHIM au îndatorirea de a încuraja dezbateră deschisă, principială, bazată pe respect reciproc, privind datele contradictorii, diferendele de abordare și de concepere a lucrărilor științifice, proiectelor, experimentelor, rezultatelor și practicilor experimentale.

(4) Evaluarea performanței se face în conformitate cu rezultatele obținute, pe baza unor criterii cantitative, realizate în conformitate cu standarde de performanță recunoscute la nivel național și internațional.

Art. 15. Nominalizările pentru funcțiile din cadrul proiectelor instituționale și responsabilitățile pentru realizarea unor activități/sub-activități de cercetare și inovare din cadrul proiectelor instituționale sunt atribuite în funcție de competențe și experiență, nu pe criterii de putere ierarhică sau influență externă.

Art. 16. Principiul nediscriminării și egalității de șanse. Angajații INCDCP-ICECHIM, inclusiv în calitatea lor de membri ai comunității științifice au obligația de a respecta cu strictețe egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea profesională a tuturor celorlalți angajați. Angajaților INCDCP-ICECHIM nu le este permis să exercite orice formă de discriminare directă sau indirectă bazată pe criterii de sex, orientare sexuală, caracteristici genetice, vârstă, apartenență națională, rasă, culoare, etnie, religie, opțiune politică, origine socială, handicap, situație sau responsabilitate familială, apartenență ori activitate sindicală. Limitarea accesului la competițiile interne de proiecte și/sau responsabilități în cadrul unor proiecte instituționale pe criterii de stagiul în carieră (ca de ex. preferința pentru cercetătorii în curs de formare, în primii 8 ani ai carierei, inclusiv masteranzi, doctoranzi și post-doctoranzi) nu reprezintă discriminare. Membrilor comunității științifice le este interzisă exercitarea oricărei forme de hărțuire: sexuală, rasistă, misogină/misandrină, xenofobă, religioasă, etnică sau de natură politică.

3.8. Principiul transparenței

Art.17. În cadrul INCDCP-ICECHIM este respectat principiul transparenței tuturor categoriilor de informații care interesează membrii comunității științifice, potențialii candidați la posturile scoase la concurs, partenerii cu care institutul colaborează și publicul larg, asigurându-se o informare și o comunicare consistentă și corectă.

a) Transparența este asigurată în toate activitățile care privesc angajarea, evaluarea, promovarea și utilizarea resurselor INCDCP-ICECHIM.

b) Este interzisă ascunderea, falsificarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii comunității și publicul larg.

c) Sunt exceptate de la informare și comunicare transparentă și pe scară largă:

- datele personale protejate prin lege și cele care sunt considerate confidențiale;
- datele aferente unor drepturi de proprietate intelectuală (în special a celor de exploatare industrială), care nu sunt încă protejate prin publicare sau brevetare;
- datele care reprezintă un interes comercial, inclusiv cele care au fost incluse în categoria secretelor comerciale, coform Directivei UE 2016/943, transpusă în legislația națională prin OUG 25/2019, aprobată prin Legea 230/2024.

3.9. Principiul integrității morale și profesionale

Art. 18. INCDCP-ICECHIM crează cadrul necesar pentru a exclude orice ingerință în sfera

de valori, principii și norme prin care personalul de cercetare își identifică felul său de a munci și care, dacă e afectată, ar putea pune în pericol identitatea profesiei. Angajații INCDCP-ICECHIM își exprimă și fundamentează opiniile cu respectarea ordinii de drept și a obligațiilor deontologice. Angajați INCDCP-ICECHIM sunt obligați să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficacitate, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate.

Art. 19. (1) Angajaților INCDCP-ICECHIM le sunt interzise dezinformarea, calomnierea, insultarea și denigrarea publică a altor angajați ai institutului, ca și a altor cercetători.

(2) Critica științifică bazată pe argumente și dovezi este nu doar permisă, ci și necesară pentru progresul cunoașterii.

(3) În cadrul unei lucrări științifice, inclusiv a unei descrieri de brevet de invenție, evidențierea unor dezavantaje ale stadiului cunoașterii/tehnicii nu este considerată o acțiune denigratoare.

(4) Cercetătorii au obligația de a proteja reputația instituției și de a promova valorile științei în societate.

3.10. Principiul colegialității și al loialității

Art. 20. Activitatea în cadrul INCDCP-ICECHIM presupune colaborarea angajaților acestuia, în spirit de colegialitate și respect reciproc.

Colegialitatea presupune:

- a) respectul datorat fiecărui angajat al INCDCP-ICECHIM;
- b) obligația de asistență între membrii comunității științifice, materializată în suplinirea colegială la nevoie, acordarea de sprijin în activitatea administrativă, cooperarea cu bună credință în cadrul proiectelor și activităților;
- c) înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale.

Art. 21. (1) Loialitatea față de INCDCP-ICECHIM presupune obligația fiecărui angajat de a acționa în cadrul activității profesionale desfășurate în calitate de angajat în interesul institutului, de a susține obiectivele, strategiile și politicile acesteia, în scopul realizării misiunii sale asumate.

(2) În toate activitățile de cercetare-dezvoltare în cadrul institutului, angajații vor utiliza cu diligența unui bun proprietar, toate resursele puse la dispoziție.

(3) Loialitatea nu exclude gândirea critică și libertatea de opinie, dar presupune exercitarea acestora cu responsabilitate și bună-credință.

3.11. Principiul dreptului la apărare

Art. 22. Procedurile de anchetă și investigație se desfășoară transparent, imparțial și cu respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei vizate. Drepturile constituționale referitoare la prezumția de nevinovăție și la apărare sunt recunoscute oricărei persoane pentru care au fost declanșate procedurile de anchetă și investigație privind o presupusă abatere de la regulile și normele de conduită în cercetare. Vinovăția se stabilește doar în conformitate cu prevederile legale, după parcurgerea tuturor etapelor procedurale. Oricărei persoane asupra căreia planează suspiciuni de abatere de la regulile și normele de etică îi este garantată respectarea dreptului la apărare.

Capitolul 4. Reguli și norme de etică și conduită în cercetare

4.1. Reguli și norme de conduită în activitatea de CDI

Art. 23. (1) Este interzisă confecționarea sau falsificarea datelor sub orice formă. Cercetătorii au obligația de a prezenta numai rezultate și date autentice, obținute prin metode experimentale, calcule, simulări numerice, analize sau raționamente deductive corecte și verificabile.

(2) Cercetătorii au responsabilitatea de a documenta corect procesele de colectare, prelucrare și arhivare a datelor.

(3) Cercetătorii trebuie să asigure integritatea datelor și rezultatelor prin interzicerea strictă a oricărei falsificări, modificări sau manipulări intenționate a datelor experimentale, a celor obținute prin calcule, simulări numerice, analize sau raționamente deductive.

(2) Este interzisă împiedicarea, sabotarea sau blocarea nejustificată a activităților de CDI ale colegilor (ca de exemplu, prin restricționarea accesului, deteriorarea sau manipularea aparaturii, echipamentelor, documentelor, programelor informatice, datelor electronice, manipularea substanțelor sau materiei vii, distrugerea documentelor, etc.).

(3) Cercetătorii au obligația de a prezenta periodic rezultatele activităților lor științifice, în cadrul simpozioanelor sau întâlnirilor științifice organizate de institut, contribuind astfel la transparența, evaluarea internă și schimbul de cunoștințe în comunitatea de cercetare.

Art. 24. (1) Toți membrii comunității de cercetare sunt obligați să respecte integral prevederile legale și procedurile instituționale privind buna conduită în activitatea CDI, așa cum sunt stabilite în Legea 183/2024, Codul de etică, regulamentele specifice și deciziile comisiilor de etică, inclusiv aplicarea lor.

(2) Toți cercetătorii au obligația de a coopera fără rezerve și de a nu obstrucționa în nici un fel activitatea comisiilor de etică, a comisiilor de analiză sau a CNECSDTI în desfășurarea investigației abaterilor de la normele de bună conduită în activitatea CDI.

4.2. Reguli și norme de conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și comunicare, inclusiv în ceea privește cererile de finanțare pentru proiecte

Art. 25. (1) Plagiatul este interzis în orice formă. Cercetătorii au obligația de a respecta drepturile de autor și drepturile conexe ale altor persoane, prin citarea corectă, completă și conformă a tuturor surselor utilizate, indiferent de modul în care au fost preluate informațiile.

(2) Autoplagiatul contravine normelor de etică în cercetare și este interzis. Reutilizarea propriilor texte, date sau rezultate deja publicate, fără o menționare clară a sursei și fără o justificare științifică temeinică, este considerată practică ne-etică. În cazul secțiunilor referitoare la descrierea unor metode experimentale utilizarea unor expresii similare sau identice, mai ales în cazul în care modificarea semnificativă a modului în care metoda a fost descrisă anterior ar afecta reproductibilitatea cercetărilor, este permisă, cu indicarea clară a sursei.

Art. 26. (1) Calitatea de autor al unei publicații științifice trebuie să reflecte fidel contribuțiile reale ale tuturor persoanelor implicate. Este interzisă atât includerea în lista de autori a celor care nu au avut o contribuție semnificativă, cât și excluderea nejustificată a persoanelor care au contribuit substanțial la realizarea lucrării.

(2) Includerea unei persoane în lista de autori se face doar cu acordul explicit și informat al acesteia.

(3) Diseminarea pe orice cale, fără o autorizare prealabilă a deținătorilor drepturilor de autor, a rezultatelor, ipotezelor, teoriilor sau metodelor științifice care sunt încă nepublicate este

interzisă. Cercetătorii au obligația de a respecta dreptul de primă publicare al autorilor legitimi și de a păstra confidențialitatea informațiilor până la momentul protejării oficiale.

(4) Diseminarea rezultatelor, ipotezelor, teoriilor sau metodelor științifice sub formă de manuscrise care nu au fost încă supuse procesului de evaluare colegială (*peer-review*) este o practică conformă regulilor și normelor de etică și conduită în cercetarea științifică. Publicarea preprint-urilor este încurajată ca practică de Open Science, cu respectarea drepturilor de autor și cu mențiunea statutului nerecenzat.

Art. 27. Este interzisă furnizarea de informații false, incomplete sau înșelătoare privind activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare în cadrul cererilor de finanțare, dosarelor de promovare sau de abilitare sau înscrierii la concursuri pentru posturi CDI. Toți candidații trebuie să respecte principiile transparenței, veridicității și onestității în declarațiile și documentele depuse.

4.3. Reguli și norme de conduită în procesele de evaluare și monitorizare a activității de cercetare, dezvoltare și inovare

Art. 28. (1) Persoanele implicate în procese de evaluare internă au obligația de a declara în mod complet, corect și la timp orice situație de conflict de interese sau de incompatibilitate. Nedeclararea acestor situații, precum și participarea la evaluări în condiții care încalcă regimul juridic al conflictului de interese sau al incompatibilităților, constituie abatere gravă de la normele de conduită.

(2) Este interzisă orice formă de fraudare a procesului de evaluare, inclusiv favorizarea nejustificată a unor candidați, manipularea deliberată a criteriilor de evaluare, intervențiile externe neautorizate sau utilizarea de informații false ori incomplete pentru influențarea rezultatelor evaluării.

(3) Evaluatorii au obligația de a păstra confidențialitatea tuturor informațiilor la care au acces în cadrul procesului de evaluare, inclusiv date personale, conținutul propunerilor de proiecte, sau identitatea participanților, atât în timpul, cât și după finalizarea procesului de evaluare.

(4) Orice formă de discriminare în cadrul proceselor de evaluare internă este interzisă. Evaluările trebuie realizate exclusiv pe criterii profesionale și științifice, cu respectarea principiilor echității și imparțialității, fără a ține cont de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală ori alte criterii discriminatorii, cu excepția cazurilor justificate prin măsuri afirmative prevăzute de lege sau prin pachetul de informații pentru competiții dedicate formării resursei umane (de exemplu proiecte pentru post-doctoranzi sau pentru sprijinirea formării tinerelor echipe de cercetare).

(5) Nerespectarea acestor obligații constituie abatere gravă de la normele de etică și atrage sancțiuni disciplinare și profesionale.

4.4 Reguli și norme de conduită în funcțiile de conducere în activitatea CDI

Art. 29 (1) Este interzis abuzul de autoritate pentru a obține, direct sau indirect, beneficii materiale, salariale sau drepturi de autor fără o contribuție reală.

(2) Cercetătorii care dețin funcții de conducere au obligația de a respecta echitatea și legalitatea în alocarea resurselor. Este interzis abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerații sau alte beneficii materiale sau profesionale din proiecte CDI conduse sau coordonate de persoane aflate în subordine.

(3) Abuzul de autoritate în scopul obținerii de beneficii materiale, salariale sau de autorat

în cadrul proiectelor CDI desfășurate de persoane aflate în subordine, în favoarea proprie sau a soțului/soției, rudelor sau afinelor până la gradul al II-lea inclusiv, este strict interzis și contravine normelor de etică profesională.

(4) Este interzisă impunerea nejustificată (fără dovezi științifice) a teoriilor, conceptelor sau rezultatelor proprii asupra subordonaților în detrimentul libertății academice. Respectarea libertății academice, a gândirii critice și a independenței științifice este o obligație etică fundamentală.

(5) La transferul unei responsabilități administrative, titularul anterior are obligația de a preda noului titular, în mod complet și actualizat, toate documentele, instrumentele, informațiile și resursele necesare pentru asigurarea preluării imediate și eficiente a atribuțiilor respective.

(6) În situația în care, din orice motiv, o persoană nu mai poate îndeplini în mod corespunzător atribuțiile administrative încredințate, aceasta are obligația de a informa în cel mai scurt timp conducerea sau superiorii ierarhici, pentru a permite luarea măsurilor necesare.

(7) Toți membrii comunității științifice, inclusiv cercetătorii cu funcții de conducere, au obligația de a respecta integral prevederile legale și procedurile instituționale privind buna conduită în activitatea CDI, așa cum sunt stabilite în Legea nr. 183/2024, Codul de etică, regulamentele interne și hotărârile comisiilor de etică.

(8) Nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de către organele competente constituie abatere gravă de la responsabilitățile etice.

4.5. Reguli și norme de conduită privind respectarea ființei și demnității umane

Art 30. Activitatea de cercetare-dezvoltare și inovare desfășurată în cadrul INCDCP-ICECHIM trebuie să respecte valorile fundamentale ale demnității umane, bunăstării ființelor vii și protejării mediului. În acest sens, personalul implicat în activități CDI are responsabilitatea de acțiune etică și responsabil, conform următoarelor reguli și norme:

- a) Protecția mediului - Activitățile de cercetare trebuie desfășurate cu responsabilitate față de mediul înconjurător, minimizând impactul negativ asupra ecosistemelor, resurselor naturale și biodiversității. Cercetătorii au obligația de a respecta normele privind prevenirea poluării, gestionarea deșeurilor și utilizarea sustenabilă a resurselor.
- b) Responsabilitate etică față de generațiile viitoare - Cercetătorii trebuie să promoveze o știință responsabilă care contribuie la dezvoltarea durabilă, protejarea vieții și conservarea patrimoniului natural și biologic pentru generațiile prezente și viitoare.
- c) Cercetările care implică persoane trebuie să respecte legislația privind protecția datelor, consimțământul informat și dreptul la viață privată.
- d) Cercetările trebuie concepute astfel încât să minimizeze riscurile și să maximizeze beneficiile pentru participanți și pentru societate.
- e) Orice cercetare care implică grupuri vulnerabile trebuie supusă unei evaluări etice suplimentare.

4.6. Reguli și norme specifice utilizării animalelor în cercetare

Art. 31. (1) Principiul celor „3R” Când se planifică și se efectuează studii care utilizează animale în scopuri științifice trebuie luați în considerare cei trei R, și anume:

- **Înlocuirea** (*replacement*) presupune înlocuirea animalelor cu metode alternative sau strategii de testare fără utilizarea animalelor vii. Înlocuirea poate fi absolută, așa cum este înlocuirea animalelor cu modele computerizate (inclusiv cele pe bază de algoritmi de inteligență artificială), sau relativă, atunci când sunt înlocuite vertebratele cu animale cu un potențial mai

scăzut de percepție a durerii, cum sunt unele nevertebrate.

- **Reducerea** (*reduction*) face referire la orice strategie care va avea ca rezultat utilizarea unui număr mai mic de animale pentru a obține date statistice suficiente și relevante pentru studiu.

- **Rafinarea/îmbunătățirea** (*refinement*) se referă la modelarea procedurilor de creștere sau a celor experimentale pentru a reduce la minim durerea, suferința, stresul sau vătămările de durată și pentru a spori bunăstarea animalelor pe toată perioada vieții lor. Dezvoltarea metodelor neinvazive, analgezia adecvată și anestezia alături de măsurilor de îmbunătățire a condițiilor de creștere, adăpostire și îngrijire contribuie la implementarea acestui principiu.

(2) **Analiza prejudiciu-beneficiu:** Studiile care implică animale sunt concepute și vor fi realizate ținând cont de relevanța lor pentru sănătatea umană sau animală, progresul științei sau binele societății. Animalele nu vor fi supuse unor riscuri inutile sau unor suferințe prea mari, ale căror beneficii nu depășesc prejudiciile.

(3) **Bunăstarea și drepturile animalelor:** Animalele utilizate în scopuri științifice și educative trebuie menținute în cele mai bune condiții posibile de viață și sub stricta supraveghere a medicilor veterinari sau a specialiștilor cu experiență în știința animalelor de laborator. Animalele trebuie să primească îngrijire adecvată și tratament corespunzător. Bunăstarea, îngrijirea și utilizarea animalelor trebuie asigurată doar de personal calificat și cu experiență pentru efectuarea procedurilor pe animale vii.

(4) **Drepturile/libertățile animalelor**, ca aspecte ale bunăstării sub control uman, sunt: dreptul de a nu suferi de foame sau sete; dreptul de nu suferi disconfort, durere, leziuni sau boli; dreptul de a-și exprima comportamentul normal; dreptul de nu suferi de stres și frică.

4.7. Reguli și norme specifice principiului utilizării responsabile a resurselor

Art. 32. (1) Urmărirea efectelor pozitive. Activitatea de cercetare desfășurată în institut trebuie să urmărească creșterea la maxim a impactului pozitiv și reducerea la minim a efectelor negative prin corecta apreciere a beneficiilor, daunelor și riscurilor în vederea urmăririi celui mai mare beneficiu net. Cercetătorul trebuie să se asigure că cercetarea lui este relevantă pentru societate prin facilitarea unei înțelegeri îmbunătățite asupra lumii și că nu dublează în mod inutil o cercetare desfășurată anterior în altă parte.

(2) **Principiul utilizării responsabile a resurselor.** Implică respectarea regulilor și normelor care vizează conservarea, re folosirea și reciclarea resurselor naturale și a celor artificiale, prin: reducerea consumului, evitarea risipei, gestionarea sustenabilă a deșeurilor, protejarea ecosistemelor și alegerea unor practici de cercetare prietenoase cu mediul.

Capitolul 5. Abateri de la normele de bună conduită în cercetare

5.1. Abateri de la normele de bună conduită sancționate

Art. 33. Reprezintă abateri sancționate conform normelor legale în vigoare următoarele:

- a) Plagiatul și autoplagiatul;
- b) Includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unuia sau mai multor coautori care nu au contribuit semnificativ la publicație („autor invitat”) sau excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație („autor fantomă”);
- c) Includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;
- d) Diseminarea neautorizată a unor rezultate, ipoteze, teorii sau metode științifice care nu au fost încă publicate;

- e) Introducerea de informații false referitoare la activitatea CDI în cererile de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru abilitare sau în dosarele de înscriere la concurs sau examen pentru posturi de cercetare, dezvoltare și inovare;
- f) Confecționarea de rezultate sau date și prezentarea lor ca date experimentale, ca date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator sau ca date sau rezultate obținute prin calcule analitice sau raționamente deductive;
- g) Falsificarea de date experimentale, de date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator sau de date sau rezultate obținute prin calcule analitice sau raționamente deductive;
- h) Îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității CDI a altor persoane, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile de cercetare, dezvoltare și inovare, prin avarierea, distrugerea sau manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a experimentelor, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic, a substanțelor organice sau anorganice sau a materiei vii necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților CDI;
- i) Obstrucționarea activității unei comisii de etică, a unei comisii de analiză sau a Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNECSDTI), în cursul unei analize a unor abateri de la buna conduită în activitatea CDI din subordine;
- j) Nerespectarea prevederilor și procedurilor legale destinate respectării normelor de bună conduită în activitatea CDI prevăzute de Legea 183/2024, în Codul de etică, în Regulamentul de organizare și funcționare al INCDCP-ICECHIM, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de către comisiile de etică sau de către CNECSDTI;
- k) Nedeazăluirea situațiilor de conflicte de interese/ incompatibilități sau încălcarea regimului juridic al conflictului de interese/ incompatibilităților în realizarea/ participarea la evaluări interne;
- l) Fraudarea evaluării și nerespectarea confidențialității în evaluarea internă;
- m) Discriminarea, în cadrul evaluărilor interne, pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală sau alte tipuri de discriminare, cu excepția măsurilor afirmative prevăzute de lege;
- n) Abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;
- o) Abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale sau profesionale din proiectele de cercetare, dezvoltare și inovare conduse sau coordonate de persoane din subordine;
- p) Abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine sau pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini sau rude până la gradul al III-lea inclusiv;
- q) Abuzul de autoritate pentru a impune nejustificat propriile teorii, concepte sau rezultate asupra persoanelor din subordine.

5.2. Situații care pot să atragă răspunderea etică

Art. 34. (1) Pot atrage răspunderea etică și situații care, deși nu constituie infracțiuni sau abateri grave, afectează buna conduită în cercetare:

- a) Cunoașterea abaterilor săvârșite de alții și nesesizarea comisiei de etică a INCDCP-ICECHIM sau a CNECSDTI;
- b) Coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confecționate;
- c) Neîndeplinirea obligațiilor legale și contractuale, în exercitarea funcțiilor de conducere sau de coordonare a activităților CDI;
- d) Lipsa de cooperare cu comisia de etică în investigarea cazurilor;
- e) Lipsa de recunoaștere a erorilor descoperite ulterior publicării;
- (f) Alte abateri de la normele de bună conduită CDI, în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, incluzând și neîndeplinirea obligațiilor legale de către comisia de etică.

(2) Nu constituie abateri de la buna conduită:

- (a) datele contradictorii,
- (b) diferențele de concepție teoretică, experimentală sau de practică,
- (c) erorile materiale de citare,
- (d) diferențele de interpretare a datelor,
- (e) diferențele de opinie,
- (f) dezbaterile științifice bazate pe opinii și argumente contradictorii.

5.3. Conflictul de interese

Art. 35. (1) Următoarele situații sunt considerate potențial generatoare de conflicte de interese:

- a) Participarea în calitate de membru în comisii de doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs, în situația în care decizia afectează soții, rudele sau afinii până la gradul al III-lea inclusiv;
- b) Ocuparea **concomitentă** de funcții de către persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv, astfel încât fiecare să se afle față de celălalt într-o poziție directă de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în aceeași organizație de cercetare;
- c) Participarea în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, a persoanelor care au calitatea de soț/soție, rudă sau afîn până la gradul al III-lea inclusiv;
- d) Alte situații specifice stabilite în acte normative aplicabile unor proceduri de evaluare, inclusiv în pachetele de informații ale unor competiții de proiecte, cu respectarea reglementărilor legale în vigoare;
- e) Participarea în mod direct, ca expert evaluator, sau indirect, prin luarea de decizii nominale de selecție directă sau excludere a experților evaluatori însărcinați cu evaluarea unui proiect intern sau unui candidat, dacă respectiva persoană face parte din lista de personal a proiectului evaluat sau a altor proiecte depuse spre finanțare în cadrul aceleiași linii de finanțare, sau dacă se află în următoarea relație cu candidatul sau cu persoanele din lista de personal a proiectelor sau evaluat: sunt soți, afini sau rude până la gradul al III-lea inclusiv.

- (2) În cadrul INCDCP-ICECHIM, conflictul de interese poate exista și atunci când:
- a) un cercetător participă la evaluarea unei propuneri de proiect intern sau dosar de candidatură în care el însuși are un interes patrimonial;
 - b) un cercetător ia decizii de finanțare a proiectelor interne care îi aduc beneficii directe sau indirecte lui sau celor cu care se află într-o relație de rudenie definită conform legii (soți, afini sau rude până la gradul al III-lea inclusiv);
 - c) se utilizează poziția ierarhică pentru a obține avantaje personale (financiare, de carieră sau de autorat);
 - d) există relații contractuale sau comerciale externe (cu firme, ONG-uri, instituții) care pot influența obiectivitatea deciziilor luate în institut.

(3) Situația de conflict de interese prevăzută la Art. 35, alin. (1), pct. b) nu se aplică în cazul proiectelor evaluate prin proceduri externe de evaluare colegială (peer review) sau prin experți independenți desemnați de autoritățile finanțatoare, unde conflictul de interese este reglementat distinct de art. 54 alin. (2) din Legea nr. 183/2024. Această excludere se întemeiază pe considerente juridice, etice și filozofice: din perspectivă juridică, evaluarea nu aparține instituției, ci unor organisme externe; din perspectivă etică, principiul autonomiei și meritocrației protejează libertatea cercetătorului de a-și alege echipa în funcție de competență și încredere profesională; iar din perspectivă filozofică, libertatea cercetătorului de a decide componența echipei constituie o expresie a libertății academice și o condiție a progresului științific, neputând fi restrânsă prin norme interne suplimentare care ar contraveni spiritului european al cercetării bazate pe colaborare și competiție deschisă.

(4) Obligația de declarare și prevenire. Angajații INCDCP-ICECHIM trebuie să respecte următoarele reguli:

- a) să evite orice situație care implică sau poate genera conflicte între propriile interese și interesele institutului;
- b) în orice situație, angajații care au relații profesionale și/sau de afaceri cu terți, trebuie să acționeze în interesul institutului;
- c) datoria, loialitatea și sarcinile de serviciu ale angajaților INCDCP-ICECHIM nu trebuie compromise în nici un fel de interesele personale;
- d) orice posibil conflict de interese trebuie declarat;
- e) în cazul în care un angajat este implicat într-un conflict de interese, conducerea institutului trebuie să analizeze și să soluționeze situația împreună cu Comisia de etică;
- f) aprobarea sau dezaprobarea situației analizate se va face pe baza unui document scris, înregistrat de și păstrat la Comisia de etică;
- g) prevenirea conflictelor de interese are prioritate față de sancționarea lor: cercetătorii trebuie să se abțină de la luarea de decizii în situații în care imparțialitatea lor poate fi pusă sub semnul întrebării.

(5) Abaterile de la normele de etică și conduită în cercetarea științifică trebuie semnalate în scris Comisiei de etică a INCDCP-ICECHIM, conform Regulamentului de

Funcționare al Comisiei de etică.

Capitolul 6. Sancțiuni

6.1. Sancțiunile disciplinare

Art. 36 Principii generale. Sancțiunile aplicabile pentru abateri de la normele de etică și de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare și inovare au caracter proporțional, gradual și educativ, urmărind atât corectarea comportamentului, cât și protejarea integrității instituționale și a încrederii publice în cercetare. Aplicarea sancțiunilor se face în conformitate cu prevederile Legii nr. 183/2024 privind statutul personalului de cercetare, Codului muncii și altor reglementări aplicabile. Orice măsură respectă principiile dreptului la apărare, prezumției de nevinovăție și nediscriminării.

Art. 37. (1) Sancțiuni disciplinare interne. Sancțiunile disciplinare care se pot aplica pentru abateri de la buna conduită în activitatea CDI, constatate și dovedite, la propunerea Comisiei de etică a INCDCP-ICECHIM sunt:

- a) avertisment scris;
- b) retragerea definitivă și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de bună conduită;
- c) retragere a gradului profesional de cercetare-dezvoltare acordat de INCDCP-ICECHIM obținut în urma încălcării normelor de bună conduită;
- d) destituirea din funcția de conducere sau din calitatea de membru al comisiei de etică;
- e) desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă, în cazul comiterii unor abateri disciplinare grave sau repetate;
- f) suspendarea, pentru o perioadă determinată, a dreptului de a participa în competiții de finanțare a proiectelor de cercetare din partea INCDCP-ICECHIM;
- g) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp între un an și 5 ani, a dreptului de a se înscrie la un examen pentru obținerea unui grad profesional superior sau la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare sau a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control, ca membru în comisii de examen sau de concurs;
- h) excluderea persoanei/persoanelor respective din echipa de realizare a proiectului.

(2) Sancțiunile prevăzute la lit. c) și e) se aplică numai în urma unei cercetări disciplinare prealabile, conform Codului muncii.

6.2. Procesul Verbal al cercetării Comisiei de etică

Art. 38. (1) Comisia de etică redactează un proces-verbal detaliat cuprinzând: faptele, probele, apărările, analiza și propunerea de sancțiune.

(2) Procesul-verbal se transmite Directorului General, care dispune măsurile prin **Decizie**.

(3) Deciziile se comunică persoanei vizate și pot fi contestate conform legislației în vigoare.

6.3. Retragera gradului profesional

Art. 39. (1) Retragera gradului profesional obținut prin fraudă se dispune de Directorul General până la nivelul CS III.

(2) Pentru CS II și CS I, sesizarea se face către autoritățile naționale competente.

(3) Măsura se publică pe site-ul institutului și se notifică autorităților.

6.4. Desfacerea disciplinară a contractului de muncă

Art. 40. (1) Desfacerea disciplinară a contractului de muncă se aplică numai pentru abateri grave/repetate (plagiat, falsificare date, sabotaj, abuz de autoritate).

(2) Procedura respectă Codul muncii și include cercetare disciplinară prealabilă, conform procedurii reglementate de Legea 53/2003 cu completările și modificările ulterioare.

(3) Decizia finală aparține Directorului General.

Art. 41. (1) Sancțiunile definitive aplicate pentru abateri grave se fac publice, cu respectarea GDPR, în conformitate cu legislația aplicabilă.

(2) Publicitatea are rol educativ și preventiv, consolidând cultura integrității științifice.

Capitolul 7. Prevederi finale

Art. 42. Codul de etică și conduită al INCDCP-ICECHIM se difuzează în toate grupurile de cercetare și compartimentele funcționale ale institutului. Conducerea acestora are obligația de a asigura că personalul din subordine cunoaște, înțelege și respectă prevederile.

Art. 43. Codul este supus unei evaluări periodice cel puțin o dată la trei ani sau ori de câte ori apar modificări legislative relevante la nivel național ori european. Revizuirea este realizată de Comisia de etică a INCDCP-ICECHIM cu avizul Consiliului Științific, care poate consulta personalul de cercetare și partenerii instituționali, pentru a asigura actualizarea permanentă și adaptarea la bunele practici internaționale.

Art. 44. Orice angajat sau colaborator al INCDCP-ICECHIM poate transmite propuneri de modificare sau completare a Codului. Acestea sunt analizate de Comisia de etică, care formulează recomandări către Consiliul Științific. Adoptarea modificărilor se face cu avizul conform (sau aviz pozitiv obligatoriu) al Consiliului Științific și cu aprobarea Directorului General.

Art. 45. Prezentul Cod de etică și conduită în activitatea de cercetare a fost elaborat de Comisia de etică a INCDCP-ICECHIM, avizat de Consiliul Științific și aprobat prin decizia Directorului General. Codul intră în vigoare la data aprobării și este obligatoriu pentru întreg personalul institutului.

Art. 46. Codul se publică pe site-ul institutului, în spiritul transparenței și al responsabilității publice.

Director Științific
Dr. abil. Florin OANCEA